

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, literară-illustrată și „Tovărășia”, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.
Pentru economi: numai 5 cor. pe an!
Pentru America doi dolari și jumătate pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Insertiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 cor., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La ia serate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

Insertiunile ca și abonamentele să plătesc înainte

Manuscripte nu să dau napol.

In o țară zisă cultă ori în codru, ne aflăm?

„Nu este tirănie mai mare ca cea săvârșită în umbra legilor, și păstrind formele „justiției” (a facerii de dreptate)!

Așa strigă cu peptul aprins de năcaz un mare învățat și politic francez, scriind tocmai despre suferințele popoarelor subjugate, din statele zise »constituționale«, în care legile să fac mi-te »din voința poporului«, prin aleșii și trimișii lui.

Că dacă în Rusia îți rupe îndată gîtul dacă faci politică ce nu e pe placul celor dela putere, acolo cel puțin știi că ești dat pradă tirăniei celei ce își joacă furiile pe față, după capriciile și volnicțiile unui om pus în capul statului și a altor sub-puși lui, aleși de el, tot de-o fărină cu el.

Dar cînd un stat »constituțional«, unde pe hîrtie poporului îi e dat drept a-și alege din sînul său pe bărbații, care să-i facă, prin împreună înțeleaptă sfătuire, legi, anume legi spre binele lui, a poporului ce i-a ales și i-a înzestrat cu puterea de făuritori de legi, — cînd în un astfel de stat, tu, cetățeanul lui, suferi tirănie la fel de sălbatecă și de vrășmașă ție, ca și cel din statul volniciei, și cînd în statul tău »constituțional« ori-ce biciu de foc ce ți-să aplică pe spate, să zice că să face pentru plinirea legilor, și deregătorul plesnitor cu biciul îți poate arăta chiar paragraf în lege, pe care el l'a plinit cu bine cînd ți-a croit cîteva pe spate de-ți țîșnește singele, — atunci loviturile de fapt îți sunt mai amare, te ustură mult mai rău, căci te ustură și în suflet durerea, de a vedea cum toată mișelia ce să face cu tine, are forme mi-te cerute de lege, e coperită cu »legea«, încît nici nu poți să zici prea tare că s'a călcat vre-o lege, cînd ție ți-s'au tras fășii de carne vie de pe spatel Dincolo cel puțin sufletește nu

ești așa măhnit, că știi că acolo nu ai lege ocrotitoare, făcută »din voința« ta, ci, ce pați, pați din tirănia unui singur mișel, ajuns de-asupra ta. De aceea cu drept cuvînt zice Francezul că: »Nu este tirănie mai mare ca cea săvârșită în umbra legilor și păstrind formele justiției«.

Cei ce n'au înțeles nici odată acest cumplit adevăr, cetească și recetească scrisoarea căpitanului de poliție Baksay dela Orăștie, cătră deputatul cercului Orăștie Farkas, publicată de noi în numărul trecut al »Libertății«. Această scrisoare e cel mai trist document, care vădește adevărul mare din judecata adîncă a învățatului francez.

Că ce altă este această scrisoare, decât: înțelegera în ascuns, ca a răufăcătorilor ce-și fac planurile la întunec, — a alor doi oameni puși în slujbe de obște, unul căpitan de poliție, celalalt »făuritor de legi«, deputat în sfatul mare al țării, — că în ce chip să săvîrșască cele mai diavolești volnicii, dar așa ca — *formele legii să fie păstrate*, și cei în a căror inimă și suflet ei vor mușca în chip de hiene sălbatece, să nu poată nici să strige în lume că au fost jăfuiți de ceva bunuri, materiale ori morale, căci li-să va putea arăta, că tot ce s'a făcut cu ei, »după lege» s'a făcut!»

Că, a înmulți tu azi crișmele în o comună, dacă s'au plinit formele prescise, e lucru »după lege«. Și pe temeiul acestei hotărîri dai la două trei unelte ale tale dreptul, apoi îndată ce le-ai dat deja lor crișmele, să vii și să strigi: ho, că acuma-s prea multel, și să aduci horărîre de scărițare a numărului lor, — asta

iar are forma legii. Dar dl Baksay învață pe deputatul cel de-o pănură cu el, că înmulțirea s'o facă pentru a putea da crișme la cei-ce l'au sprijinit, și apoi la împușinare să se iee dreptul dela cei-ce au mai demult acel drept, dar n'au votat cu el, ci-s »agitatori-vankuj...» Și iar e păstrată forma legii, dar o păstrare asta, care e cea mai păcătoasă răpire de bun material al unui cetățean de treabă, care n'are alt păcat față de țară, față de patrie, decît că — nu s'a lăsat țap dus de barbă de cătră dl căpitan! Și pentru-că el nu și-a vîndut cel mai sfînt drept cetățenesc al seu, — pentru-că a fost un cetățean virtuos, pentru asta să fie lovit așa peascuns, din tufă, pieziș, în bunul său material, în venitul său și al familiei sale. Iar cetățeanul cel netrebnic, care nu mai are nimic sfînt în lume, — căci cine-și vinde votul, glasul sufletului seu, acela își vinde ca mîne și pe Dzeul, — acesta e răsplătit, e îmbrăcat de stat cu bunătăți, ca să învețe și alții a fi ticăloși!

Aceasta e grozava tirănie îndeplinită la umbra legilor!.. Despre care ca despre o crimă atît de mare, cu atîta despreț vorbește luminatul francez.

Cumpăniți apoi păcătoasa mărturisire: Un deregător orășenesc pune la cale procese trase de păr contra unui locuitor al orașului, care e și preot, și care nu face nimănui nici un rău, decît că își îndeamnă cu graiul și în scris pe frații săi din popor a ținea la ce e al lor. Merge apoi de vorbește cu judele să-l pedepsească cît îngăduie legea mai aspru, ori vrednicește el acea asprime ori nu, și cere deputatului să scrie și el judeului tot așa, — lucru ce, negreșit, să va fi și făcut! Și cînd acel cetățean, fără să știe ce s'a petrecut în ascuns, să duce în fața judecătoriei, acolo e plesnit cu asprimea cerută de căpitanul și de de-

putatul! — Pune-ți-vă în starea lui sufletească și spune-ți ce poate el simți cînd să vede izbit, fără să se știe vinovat vrednic de așa izbitură? — Și nici macar să poate plînge, căci i-se răspunde că... după lege s'a făcut lui! — Și spuneți oare: este tirănie mai mare ca această tirănie săvârșită la umbra legilor și păstrînd formele justiției (facerii de dreptate)?!

În o țară cîrmuită da bărbați vrednici a sta în fruntea statului în veacul acesta luminat, acești doi complotiști, căpitan și deputat, ar fi scoși cu biciul din oficiile pe care le cuprind, ca niște păcătuitori negri contra zeiței dreptății, ca niște atacători primejdioși a bunurilor materiale și morale a cetățenilor!

Să poate nădăjdui așa ceva în o țară, ca a noastră? Aș! În nenorocita asta de țară, unde par'că numai mișelia e singura însușire mare și singura virtute care te poate ridica printre puternicii zilei, — la noi acești doi păcătoși sînt priviți încă ca — »eroi« naționali maghiari! Și bun e Scaraoțchi de nu le aduce încă la unul fiecare o »medalie«, o tinichia de »vrednicie« pe pept! Că știu pune la cale lucrurile ca să strîngă de grumaz pe poporul de sclavi al valahilor!

La noi nici nu să rușinează un nas încovoiat ca alui Farcaș, că să dă pe față prin ce mijloace a putut el face din un Român de toți onorat și iubit, din un mic tribun poporal de care ne făleam în adunările noastre populare, din istețul și meșterul de graiu frate Aron Herlea din Vinerea, — un desperat, un om perdut, hulit și ciufulit pînă și de copiii din satul său și din alte nouăzeci de sate: că au mîncat numele acestui om și i-au făcut de ris casa lui, prin făgăduința vinovată că-i vor da crișmă! Și nu să rușinează cutezătorul fiu alui Juda că să descopere, că el prin ce mijloace ordinare, oprite de lege, deci crimi-

nale, a ajuns »deputat«, ci par'că cu atît mai încovoiat își ridică nasul în vînt!

Și nu să rușinează fișpanul, »omul de încredere« al guvernului, cînd iese despre el la iveală, că el n'are alt lucru mai bun de împlinit, decît să scrie prin cele ministerii, că cui să se dea crșme, ca cumpărare de suflete!

Scrisoarea aceasta e o prețioasă dovadă în mîna tuturor celor ce mai cred în omenia stapînirilor la noi, — că noi popoarele nemaghiare din această țară, avem să îndurăm atîtea tiranii politice, încît nu odată sufletul simțitor al cetățeanului drept și cinstit, simțind cum i-să împlintă, așa cu forme și cu mînuși de altfel, — cuțitul tiraniei pînă în suflet, să întrebă speriat, de trăim noi aci în o țară zisă constituțională, liberală și cultă, ori — în mijloc de codru, în care după tot copacul să ascunde un bandit politic, încercat cu piștoale și gata în toată clipa la cele mai ticăloase crime politice!

Iar voi, nenorociți și sărmani ai nostri frați, cari v'ați despărțit de noi în zilele de mare războiu, la alegeri, vedeți acum și voi pe cine ați spriginit și de cine v'ați despărțit? Ați spriginit pe cei gata a sări pe ascuns în drumul mare în pept la frații vostri buni, a le răpi avutul ori libertatea, pentru a înălța și a înfunda pe un — Aron Herlea, acest Golia vînzătorul, și soțul său popa din Valea-lepii și alții rîoși ca ei.

Iar voi? Voi ce-ați cîștigat? 50—100 cor. ce vă stau în gît. Iar fraților vostri din popor, întregului neam, ați cîștigat ocară și loviturile de copite pe care le vedeți din scrisoarea căpitanului de poliție cătră »alesul« deputat!

Să lapadă de ea!

Ticăloșiile de pe care a tras pe deaia scrisoarea căpitanului de poliție Baksay, au atins, să vede, neplăcut pe cei de prin ministeriu și ei au cerut samă celor dela Deva, cum s'au lăsat descoperiți așa urât?

Și știți ce s'au sfătuit atunci cei prinși în cursă: fișpanul cu ortacul său Baksay? *Să tăgăduiască simplu tot!* Ba să ne facă pe noi de ocară lumii. Iacă de fapt ce cetim în «Budapești Hirlap» dela 28 Oct.:

„Mijloacele agitatorilor Valah. Pe temeiul știrii din Bud. Hirado, am luat și noi știre de interpelația pe care a făcut-o Dr. Iustin Pop pe temeiul unei preținse scrisori (care adecă numai să zice, dar nu știe de este ori

ba!), pe care căpitanul de poliție din Orăștie ar fi scris-o deputatului Dr. Farkas, pentru a face pagube materiale ulterior corteșilor români.

„Din Deva ni-să vestește acum, că această scrisoare e o scor-nitură cutezată! Scrisoarea asta nici Farkas Pál nici altul n'a vă-zut'o nici odată!”

Așa da. Așa înțelegem și noi. Asta-i cava'eresc de tot. Pun simplu taga, și cînd îți vezi scrisoarea fotografată în foaie, închizi ochii și încă tu ne strigi nouă: Mințiți! Voi nu vedeți bine.

Și încă ne face pe noi de ocară în ochii publicului unguresc, că am fi făurind scrisori mincinoase ca să facă mici supărări nevinovaților și mieilor de Baksay și Farkas!

Dr. Ajtay despre scrisoarea lui Baksay.

Să știe că în scrisoarea sa căpitanul Baksay scrie, că a fost prin ministeriu cu Dr. Ajtay în treburile traficului cu crșmele. Primim azi dela dl Dr. Ajtay, avocat în Hațeg, următoarea scrisoare:

Hátseg, 1910. nov. 2.

Tekintetes szerkesztő Úr!

A «Libertatea» október 27-iki számában közölt állítólag Bakasai szászvárosi rendörkapitánytól eredő levél egyik passusa arról szól, hogy ő, (Baksay) a szászvárosi korcsmák apasztása és némelyik engedély levonása ügyében a p. ú. ministeriumban Schäffer ministeri-tanácsosnál is járt Dr. Ajtayval. A névazonosság és közelebbi megjelölés hiánya miatt engemet bárki e *piszkos ügy* gyanujába heverhet.

Ezért arra kérem, sziveskedjék lapjában közölni, hogy én Baksay urral vagy nélküle ezekben az ügyekben *soha és sehol* nem jártam el.

A munka-párthoz nem tartozom. — Az elmúlt választásnál e párttal szemben állva buktam el a hátszegi választókerületben; tehát indító oka sincs annak, hogy én e pártkegyeit keressem épen a szászvárosi kerületben, hol szavazati jogom sincsen.

A *botrányos ügytől nagyon távol állok*, benne soha semmi részem nem volt.

Tisztelettel

Dr. Ajtay Aladár

ügyvéd, a hátszegi kerület volt országgyűlési képviselője.

Ceea-ce tradus pe românește sună:

Hațeg, 2 Nov. 1910.

Onorate Domnule Redactor,

În scrisoarea publicată în Nr. dela 29 Oct. a foii «Libertatea» ca provenind afirmativ dela căpitanul de poliție din Orăștie, Baksay, în un pasagiu să spune, că el (Baksay),

a avut cu Dr. Ajtay la consilierul ministrului Schäffer din ministeriul de finanțe pentru scădere de crșme și retragerea (luarea napoi) a unor licenții (drepturi de crșme date).

Pentru consunarea numelui și în lipsa de o descriere mai apropiată, mă poate amesteca ori-cine pe mine în bănuiala acestei *trebi murdare*.

De aceea Vă rog, să fiți bun să publicați în foaia dv. că eu în treburile acestea, n'am umblat nici odată și nicăiri, nici cu Baksay nici fără el!

Eu de «partidul-muncii» nu mă țin. La alegerea trecută am căzut tocmai stînd față cu acest partid în cercul Hațegului. Așadar nici motiv indemnător nu este, ca eu să caut grațiile acestui partid tocmai în cercul Orăștiei, unde nici nu-s alegător.

Stau foarte departe de tot lucrul acesta scandalos. N'am avut în el nici odată nici o parte!

Cu stimă:

Dr. Ajtai Aladar,
advocat, fost deputat al
cercului Hațeg.

UNELE—ALTELE

Sfințirea noului colegiu la Orăștie,

s'a făcut în mijloc de sărbări în-suflete pentru Maghiarii din loc. Cei mai înalți oaspeți iau avut pe Episcopul ev. ref. ungar din Cluj și pe ministrul de culte Zichy.

Primirea Episcopului s'a făcut Simbătă. A fost destul de simplă și sarăcăcioasă. Mai frumos a fost primit Luni ministrul Zichy. Pe poarta de triumf și pe școala săsască, erau puse pe lingă steagul unguresc, și steaguri săsești.

Sășii au luat parte viuă la sărbări ca și cum ar fi și a lor. Că ei acuși nu mai fac deosebire între unguresc și săsesc. Apele lor încep a-să amesteca tot mai tare, cele săsești perzîndu-să tot mai mult în cele maghiare.

Românii au stat, cu conștiință de sine și bărbăție, departe de tot tărăboiul patriotic. Doar ici colea vedeai vre-un curios pe-aproape.

În răspunsul la vorbirea cu care a fost întîmpinat la noul colegiu, ministrul a zis între altele, că acest colegiu are nu numai menire culturală, ci în felul seu și politică: de a cultiva pacea cu celelalte naționalități!

A privit această vorbă și pe Români? Nu credem. Ministrul a fi înțeles numai pe împăcații Sași, cari sunt împăcați de tot cu gîndul de a să lăsa încet încet înghițiți de „pacinicii” lor ortaci maghiari. Dar pe Români, profesorii pe cari ministrul li trimite ca apostoli ai păcii, vor să-i împace cu mijloacele „culturale” aziatice din scrisoarea lui Baksay care spune că toate blăstămățiile le pune la cale în înțelegere cu profesorul Görög dela acest colegiu!

În șirul celor ce s'au înfățișat ministrului, salutîndu-l (la locuința primarului), au fost și capii bisericilor noastre românești din loc, cei 2 din protopopi.

Dl protopop Domșa salutînd pe ministrul ca oaspe al orașului acestuia bogat în Români, i-a prezentat și plîngerea bisericii române gr.-or.

cea atît de nedreptătită prin măsura luată de cei dela colegiul care azi are zi de praznic, de a nu mai îngădui nici învățarea religiei în limba română pentru copiii români.

Dl ministru a răspuns că va cerceta cauza și va întreprinde fără părtinire să se facă dreptate.

Vom vedea. Dl protopop Domșa a făcut un lucru foarte frumos că a folosit privilegiul a înainta ministrului această plîngere a Românilor, chiar la acest privilegiu sărbătorelesc.

La mormîntul lui Lueger

pomenirea cu cinste a deputației țărănești dela Orăștie.

În Viena este o societate zisă „Lueger-Bund”, care Dumineca trecută a sărbăt cu multă evlavie pomenirea lui Lueger din privilegiul împlinirii a jumătate de an dela moartea marelui bărbat.

Multe mii de cetățeni au luat parte la sărbătarea aceasta tristă.

Viceprimarul Vienei, Dr. Porzer, în vorbirea sărbătorească ce a ținut în fața mulțimei a zis printre altele:

„Azi cînd am cercetat mormîntul lui Lueger, am rămas a-dînc mișcat de marea de cununi, ce-i acopăr mormîntul.

„Din mulțimea de cununi mi-a atras în deosebi luarea aminte o cunună, a cărei pantlică mi-a adus aminte de înmormîntarea marelui nostru mort.

„La înmormîntare aduseră o conună și o pantlică la fel, trimișii poporului românesc din Ungaria. Bieții, oropșiții nostri prietini Români din Ungaria.

„Ei au furișat aproape cu primejdia vieții pantlica aceasta la înmormîntare, ca să-si poată și ei lua rămas bun dela prietenul nostru. Decumva ar fi fost prinși în Ungaria, ei ar fi fost sfășiați cu cunună și pantlică cu tot.

„Lueger a arătat totdeauna o bunăvoință prietenească pentru acest popor lipsit de libertate.”

Sînt o mare mîngăiere și mulțumită pentru sufletul nostru cuvintele viceprimarului Vienei. Și precît ne-a fost de sinceră și nevinovată condolarea cînd am trimis noi dela Orăștie deputația de mîndri și cinștiți țărani români, și pe cît ne-a fost de simțită plăcerea pentru felul cum ei au fost primiți la acea înmormîntare măreață, — atît ne vedem azi răsplătiți pentru aceea atenție a noastră, prin pomenirea frumoasă ce viceprimarul Porzer o face, arătînd că nici acum n'a uitat interesanta deputație a poporului român și că bine le-a căzut lor atenția noastră atunci și cu bine li păstrează în suflet pomenirea. În schimb iată ce frumos ței arată ei acum dragostea lor pentru întreg poporul nostru din această țară și durerea pentru că li văd așa lipsit de libertate!.

„Lupta“.

foaia fără noroc și azi fără rost, care fusese pe vremuri a „partidului“, din a cărui mână și de sub a cărui înflurire și conducere a scos-o prin apucături viclene și cutezate, tipograful șiret Birăuț, — va înceta a mai apărea.

Nenorocirea acestei foi, putem zice, a fost mai mult ca ori ce alte împregiurări, faptul, că stăpînii ei au suferit pe aproape pe tipograful istelț Birăuț, pe cînd stăpînii ei, a foi, erau puțin înțelegători în treburi de scos foi. Așa s'au trezit tot mai îndatorați față de acest domn, care, după ce s'a văzut la un pic de putere asupra foilor, a pășit el ca domn al lor și a început a-i privi pe adevărații stăpîni, de niște suferiți numai la aceleale. Până într'o zi le zmulse de tot din mînile lor, — deși fără drept.

Dar aci s'a dovedit apoi el de nepractic, judecător greșit al lucrurilor. Căci a crezut că e destul să zmulgă foile dela deputați și ele vor merge înainte și în mînile lui. Dar nu-i așa. Foile acelea azi nu mai numără nimic, nu mai dă nimeni trei parale pe scrisese lor, și Birăuț să vade prea curînd silit a-și mărturisii greșala, a-și recunoaște neputința, ba nimicicia, — și a îngropa foaia „Lupta“, care în mîna lui e o simplă — pușcă goală, și încă pușcă de hirtiel.

Acum să ia el după acei dela cari a zmulso, după deputați și după comitetul național, și li-o imbie, să i-o iee napoi, cu tipografie cu tot, că le vinde tot, iar de unde nu, el peste o lună înceată scoaterea foi „Lupta“, astrucîndu-o în mormîntul puțin glorios ce el i-a săpat.

Fiindcă nu ne putem închipui ca deputații nostri să facă greșala o mai sta de tîrgueli cu Birăuț și a-i plăti încă ca să le dee napoi aceea ce nici așa nu e a lui (Lupta), și de un tîrg credem că nu mai poate fi vorba, — rămîne ceeaaltă cumpănă: că foaia „Lupta“ va înceta.

Noi ca foi de zi avem destul cu „Tribuna“ așa de bine îngrijită și cu „Gazeta“ dela Brașov.

„Tribuna“.

ziarul național dela Arad, de multă vreme, de ani de zile, pune tot mai multe străduințe a fi, ca ziar de zi românesc, tot mai îngrijit, tot mai la cerința timpului.

Mai nou vestește, că și-a cîștigat conlucrarea alor două pene alese literare din România, pe meșterii scriitori de nuvele. Dim. Anghel și Emil Gârleanu, — cari cu luna lui Noemvrie au și început a scrie în foia „Tribunei“.

Românilor cărturari doritori a ceti foi de zi românești dela noi, într'adevăr că în înția linie trebuie să le recomandăm „Tribuna“ dela Arad și alături cu ea „Gazeta Transilvaniei“ dela Brașov. Nenorocita „Lupta“ dela Pesta nici nu mai numără.

Siegescu și tinerii universitari români.

— Scrisoare din Budapesta. —

Ni-e atît de urît numele acesta: Siegescu, că el însămnă în sufletul nostru: om rău/ Rău în toate privințele, om care nu-i nimic bun, nici sufletul, nici pornirile, ba nici mintea.

E aproape un an de cînd tinerimea universitară română din Budapesta l'a huiduit, ca pe cel din urmă păcătos, ca pe Românul vî-

dat și netrebut, l'a scuipat și l'a fluierat, ca pe un frate cu mîna în păcate naționale.

Toate foile românești l'au să-punit nițel atunci, după-ce tinerii români îl murdăriseră.

De atunci parvenitul nevrednic nu mai are pace, mereu fuge dela universitate la tribunal, și dela tribunal la universitate, că doar-doar a putea înfrînge cerbicia tinerilor, că doar-doar i-a putea cumva face să-și retragă cuvintele, cu cari l'au înfierat.

Lucrul însă a mers și merge greu. Universitatea a văzut că adevărul e pe partea tinerilor, cari au fost în drept a scrie și înainta împotriva lui la conducerea universității memorandumul, pentru care să supără atît de mult Siegescu, și drept aceea nici n'a pedepsit pe tinerii „răzvrățiți“, decît cu o dojană de bună cuvîntă față de un domn „profesor“, și și aceasta mai mult pentru ochii lumii.

Pedeapsa aceasta însă n'a fost pe plac lui Siegescu, el doria mai mult, el doria nimicirea tinerilor, cari au cutezat a i dovedi neștiința și nechemarea la scaunul de profesor de românește la universitate. A recurs dară la tribunal, și acum peste puțină vreme 95 tineri universitari români vor sta pe banca acuzaților la tribunalul din Budapesta, așteptîndu și pedeapsa, pentru că au avut îndrăzneala de a protesta împotriva nedreptății ce s'a făcut catedrei românește dela universitate prin numirea de profesor a unui om, cari nu știe mai mult din limba română, ca cel din urmă învățător de pe sate.

Tinerii români așteaptă liniștiți pertractarea, dar acest proces va fi interesant din cale afară, căci acolo se va dovedi curat, ca lumina soarelui, că Siegescu într'adevăr e un om, cu pregătire cel mult de dascăl la sat, dar la slab sat, și pe care numai păcătoasa politică șovinistă-ungurească l'a putut ridică pe treptele înalte de profesor universitar.

Congregația la Deva.

De față: Unguri puțini. Români și ei puțini. La intrarea în dezbateră programului a Interpelat dl Dr. Iustin Pop, spunînd cam următoarele: Până a fost „coalitia“ (guvernul de tovarășie între koșutiști și soții, de mai înainte) credeam și noi și țara întregă, că e „tatârjă răs“, că s'au întors lucrurile, că să prăpădește pămîntul de sub picior de atita răutate și nedreptăți și jafuri. Din încremeneala asta — credeam noi — că s'a înfiripat partidul care și-a ales un nume atît de făgăduitor și atît de ideal „munca“, și a curs această muncă, a curs — în țara întregă. Am avut și noi fericirea, cei din comitatul acesta, să ne învrednicim de munca acestui partid. a curs, a curs munca și în acest comitat, prin toate cercurile de alegere, dar cu deosebire în cercul electoral al Orăștiei. Aci dl Dr. Pop arată „munca“ din greu a administrației, întru a crol pedepse de cîte 4 cor. oamenilor de-ai lui Dr. Vlad. Pedeapsa a fost de 4 cor., ca să nu poată fi apelată (sub 4 cor., nu să poate apela). A curs apoi muncă grea pentru — luarea licențelor și dictare de pedepse! Și, spune, să nu să creadă că eu mi-am cîștigat datele dela cine știe ce „agitatori“ netrebnici, vă spun că aceste date snut luate din izvor „oficial“ de-al DV. dela căpitanul de

poliție din Orăștie — Baksay.

Și aci a cetit părți ale din vestita scrisoare a căpitanului de poliție Baksay către deputatul Farkaș. A cetit pasagiul cu luarea crîșmii lui Bogdănescu, cel cu „Kutya Mocza“, cu 40 cor., cu Löw, cu vobirea cu judele!.

Aici l'a oprit fișpanul, după-ce și înainte l'a întrerupt de două ori, spunînd: „Nu pot îngădui să se cetească aici scrisori private“. Dl Dr. Pop l'a lămurit că asta nu e „scrisoare privată“, și el ca cetățian e dator să spună cuvintele pentru care cere să fie puși slujbașii vinovați sub cercetare și să fie pedepsîți!.

Totuși fișpanul nu i-a îngăduit sa cetească mai departe; vicișpanul, a răspuns foarte pe scurt spunînd că el are credința, că funcționarii administrației ce fac, fac pe calea și în înțelesul legii. Dar va cerceta lucrul. Roagă congregația să i-a la cunoștință răspunsul. (Koșutistul apără „munka-part“-ul!)

Dl Dr. Pop a înștiințat încă o interpelație, în cauza ordinului presidentului Klein (prin care să oprea mergerea oamenilor nostri pe sate). Fișpanul nu l'a lăsat însă să vorbească, — i-a retras cuvîntul.

La obiectul „Fixarea taxelor pentru hornari“ în cercul Petroșeni, a fost votare nominală, cerută de o listă de 23 subscrieri români și opoziționali, cu Barsay Andor deputatul în frunte.

S'a încins discuție vie, că de ce să fixeze pentru Petroșeni și cercul acela taxă de jumătate — (statorice prin protecție de societatea Salgo-Tarján, care are case multe și-i vine greu să plătească.) La discuție au luat parte: Leitner, Deva; cotra Rosenberg deput. pentru Petroșeni; Ullain și Baternay, Baia de Criș. Pentru acest fleac s'au certat domni un ceas, dar pentru alte lucruri de însemnătate nici un minut!

S'au pus alegegerile de membrii la congregație pe ziua de 17 Novembre n. S'au ales și președinții de alegere. Peste tot locul au fost puși președinți de alegere unguri (că ei știu „conduce“ după rînduile „patriotice“, ei sunt meșteri neîntrețuți în volnicii!), numai chiar la Băița s'au îndurat de au numit președinte Român, pe dl Dr. Silviu Moldovan, din Orăștie.

Pentru haine de paradă la servitorii dela comitat, s'a votat 2000 coroane.

S'a fixat lista viriliștilor pe 1911. Cel din urmă plătește dare de 429 cor. 70 fl.

Comitatul are bani de ale fondurilor ce chivernisește, în sumă de peste un milion cor. la îndemână. Acești bani îi depune la toate băncile ungurești din comitat, la cele românești nu! Singur la „Ardeleana“ au propus să se depună 30.000 cor. Văzînd Românii comedia asta, că deși avem în comitat atît de bune și solide bănci românești, la acelea nu vreau să așeze din banii comitatului nimic, pe cînd la cele ungurești la toate pun zeci, ba la unele sute de mii, dl Dr. Ioan Pap (Brad) a propus să nu să dea „Ardeleanei“ nici cele 30.000, căci noi... n'avem încredere în Ardeleana“. Să se depună și cele 30.000 cor. la... „Dévai iparosok hitelszövetkezete“ (o să-răcie ungurească din Deva). S'a pus l'a vot și ei au votat cu Ardeleana. Dar palma dată prin propunerea dlui Dr. Pap, au simțit-o cu rușine.

Incolo peste celelalte obiecte s'a

trecut repede. Lumea nici nu le mai ascultă. Doar Românii cînd mai bagă un pic de viață în lucrările congregației, prin ridicarea de plîngeri și zbiciuri atît de îndreptățite la adresa unei administrații atît de certată cu ori-ce simț de dreptate și de datorință!

O întrebare ciudată.

Făcută de ziarul săsesc „Kronstädter Zeitung“ din Brașov.

Ziarul „Tribuna dela Arad scria de curînd despre viitorul luptelor naționale din Ungaria și Ardeal, și își arăta părerea drept judecătoare, că aceste lupte numai așa vor ajunge a fi biruitoare, dacă naționalitățile nemaghiare, anume Românii, Slovaci, Sîrbii, să vor tinea bine împreună în luptă, cercînd să aibă și sprijinul, pe cît să poate a Croaților, cari și ei sunt naționalitate în o parte a Ungariei.

Prin aceasta înșirare a popoarelor nemaghiare chemate a duce această mare și sfîntă luptă de apărare națională, — „Tribuna“ a izbutit a zmulge ziarului săsesc din Brașov un strigăt ciudat.

„...Să vede că în anumite cercuri românești, — zice ziarul „Kronstädter Zeitung“ din Brașov — încercarea de împăcare cu Maghiarii, nu este luată tocmai în serios. Românii se pare au mai multă credință în o alianță (întovărășire) cu celelalte naționalități (neamuri).

„Numai că, ceea-ce bate la ochi e faptul că „Tribuna“, înșirînd naționalitățile, numește pe Sîrbi, Croați Români și Slovaci, și uită să pomenească vre-un cuvînt despre Germanii Cum? Germanii nu să mai numără între naționalități?“

Intrucît ziarul dela Brașov înțelege sub „Germanii“ și pe Sași răspunsul românesc ar putea fi că da, ei nu să mai numără între naționalități! Ei, precum reese din toate faptele lor, au abzis înșiși de mîndria de a mai figura ca naționalitate luată în serios, ei s'au dat de bună-voe ca miel bun și gras în gura lupului maghiarizării și nu mai e nici o nădejde (nici ei n'o mai au, de ce s'o avem noi despre ei?) că vor mai ieși liberi din aceea fericită gură! La ce dar cineva ar mai număra și pe acești, altfel prețioși concetățeni ai nostri, în șirul naționalităților vii și viitoare a trâl încă ca neamuri ce-și prețuesc viața?

„LIBERTATEA“

cu adausele ei „FOAIA INTERESANTĂ“ și „TOVARĂȘIA“, să află de acum încolo

de vînzare în Orăștie

numai în „Librăria Națională“ a dlui S. Bornemisa (casele băncii „Ardeleana“).

— Cu numai 1 cor., dăm ori-cui aceste foi pe aceste din urmă 3 luni: Octobr, Novembre și Decembre, cal. vechiu, — ca numeri de probă.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu“.

— O vizită în casele ei. —

Am avut norocul, mulțumită dlui Tordășianu, — a petrece de curând puține clipe în localurile „Reuniunii meseriașilor Români“ din Sibiu. Clipe de frumoasă aducere a-minte. În mintea mea să perindează și acum semnele mult grăitoare ale hărniciei acelor meseriași, cari conduși de o mamă binevoitoare, — au înaintat atât de mult pe scara culturii noastre.

Reuniunea meseriașilor Români din Sibiu, nu măresc faptele, cînd spun, că e o fală a clasei noastre de mijloc, pe care atât de mult o dorim și care, vai, e atât de departe încă de înfripire! Și ar putea să nu fie, ar putea, căci lege naturală e, să se poată duce ori-ce în deplinire, ce sprijină pe realitate și pe așa numitul „duh al vremii“.

La noi, de clasă mijlocie proprie însă, pe care ar forma-o în rîndul întii comerțanții și meseriași români, abia în vremea din urmă putem — și nu prea putem — vorbi. Românul, fire mai puțin încrezătoare în lucrurile noi, a rămas multă vreme străin de negoț și de meserie, care-i „plug de aur“ de altcum în credința poporului. Dar să vede că în aceeași credință a lui e și gîndul, că lui nu i-să șede să umble cu plug de aur, numai cu cel de lemn. Il lasă altora. Ca și cum alte vițe de oameni ar fi picate mai din cer ca el, ca Românul, și numai pentru ele a aruncat Dumnezeu din cer pe pămînt „plugul de aur“... Au venit însă vremuri noi cari au cerut ca să îndrăznească și Românul a pune mîna pe acel plug de aur. Firele conducerei trebuiau luate în mîna de oameni harnici, cari însă, durere, nu s'au aflat pretutindeni. După Brașovul de pe vremuri, unde negoțul și meseriile înfloreau pe cînd pe aiurea încă nici nu răsufiau, — în timpul mai nou Sibiuul a înțeles chemarea vremii și s'a pus pe lucru. „Reuniunea meseriașilor Români din acest oraș, „sub porțile cărui azi băieții de Sași și de Unguri cam grăesc și românește“ — după spusele lui Szabó Elemér inspector școlar, — e pildă de Reuniune de acest fel. Cei ce n'o cunosc încă, n'au decît să meargă odată cînd au cale la Sibiu, să arunce în treacă ochii în localurile acestei Reuniuni. Pe cei cari n'au privilegiu a merge până acolo, îmi iau voie să-i călăuzesc eu odată pe acolo, prin șirele acestea:

Pășiiți dar după mine, pe treptele acestei case modeste. Vezi biletul pus în fața noastră, care ne zice din inimă: „Bine ați venit!“, și uite ce chipuri frumoase pe pereți, ce flori și prin colțuri pantlici tricolori. Iată-ne ajunși la ușe. Ne descoperim capetele, căci localul acesta e o zmerită biserică a culturii noastre naționale.

De pe perețele din față ne privește din chipul seu înțelegătorul vremii. *Vișa*, care a jertfit pentru meseriași Români, nu mai puțin ca 60.000 coroane. Dincoala iaca bibliotecă, care ne arată ochilor *cartea românească*, singura armă în marele războiu al vieții noastre! Dar biletele acelea mari, inscripțiile de pe pereți, cine nu le-ar băga în samă cînd pe ele sunt scrise atîtea înțelepciuni că: Modestie în toate, *muncă* în toate; dragoste față de aproapele și *dărnicie înțeleaptă!* Ce vorbă cuminte, și era s'o trecem cu vederea. Ei da, acuma bag de samă pentru ce. Ne-a atras privirile mai mult chipurile de pe pereți: portretul dlui *Tordășianu*, făcut de Chidu, la propunerea lui *Ioachim Sociu*, un băiat bun, pe care-l întâlnisem odată în Budapesta, în drum spre München și care nu s'a sfîit cu toata învățătura mare, cu atestatul de maturitate în buzunar, a prinde în lucrătorearea unui *lăcătuș* ciocanul în mîna!

Dincoala uite frumoasa icoană a marelui Șaguna apoi a harnicului Nic. Cristea, întemeietorul Reuniunii.

Așa-i că-i frumos? Dar uite acum, cum stau atîrnate lozincele acestui așezămînt colea de-asupra mesei prezidențiale: Binefacere, cultură, *morală*, pe table frumoase, dăruite de compactorul P. Ilieșiu (azi în Orăștie). Da, da, fraților, să facem bine de-apropie-lui nostru, că așa ne spune și din scripturi, și să învățăm, căci dacă „ai carte, ai parte“ dar mai presus de toate să fim oameni cu *morală*, căci fără de aceasta, să ai bogățiile lui Croesus și mîntea lui Solomon și tot pe jos airămas. Om desăvîrșit nu poți fi, dacă n'ai *morală*.

Acum haide mai departe. Să nu trecem cu vederea nici numărul foii noastre „Libertatea“ pus frumos în ramă, căci cuprinde un articol înțelept și mult grăitor: „Picătura găurește piatra“. Știți ce vrea să spună? Să fim muncitori, să nu desnădăjduim nici în clipe de grea încercare și să adunăm ban cu ban, pe cari să-i folosim spre binele obștesc, ca să găurim nelegiuita peatră, ce ne apasă de stă să ne înăbușe.

Și-acum să trecem în odaia dealături, căci și aici avem de văzut unele lucruri frumoase. Uite chipul dela „Expoziția română de copii din Apoldul român“. Ce băieți grăsuți, sănătoși și ru-meni toți, și cum ride în ochii lor veselia și puterea de viață! Dar ian să întrebăm pe mamele lor, cum de li sunt băieții așa frumoși? Iată ce ne răspund: „Ne-am tras dela gură, domnișore, și-am dat la copii!“ Harnice mame, bune mame, cărora oînste și mărire li se cuvîne!

Mai încoala uite și icoana „Reuniunea meseriașilor Ro-

mâni din Poiana“. Ce oameni voinici, și ce frumos le șade în haine strămoșești, pe cari n'ar fi rușine să le purtăm cu toții macar a sărbători, iar zdrențele astea nemțești numai la lucrul de toate zilele.

Înainte însă de a pleca să ieșim din lăcașul acesta, să mai privim și pălăria „Dumnezeu vede“, făcută tot de dl compactor Ilieșiu, și să dăm cîțiva creștări pentru ajutorarea ecestei Reuniuni, care are o așa frumoasă chemare și care atât de mult își știe prețul frunțașii și neamull...

Mulțumit în sufletul meu am plecat din localurile „Reuniunii meseriașilor Români din Sibiu“ și mintea mea de atunci abia caută să pătrundă în sămănătatea celor văzute. O de am avea noi în cit de multe orașele astfel de Reuniuni în frunte cu conducători atât de harnici, ar fi parcă altcum. Creștarul din buzunarele noastre nu s'ar duce cum să duce azi, tot în mî-nile meseriașilor streini și noi am vedea cu ochii, că înăntăm că ne întărim! Și că streinii, cu toată ciuda ce ne-o poartă, ar fi nevoiți să ne cinstească, ca pe niște oameni de viață!

Sebastian Bornemisa,
stud. în filozofie.

Dieta.

Cum „muncește“ parlamentul „muncii“.

Dacă s'a dat peste cap guvernul „coaliționist“, dl Khuen și irodul Tisza, aleșii dintre cei „chemăți“ la putere, s'au gîndit săpătămîni întregi că ce nume să pună noului lor partid. Era să'l boteze întii: „partidul național“, Khuen să învoise, dar Tisza a zis că numai „național“ (nemzeti), nu sună bine și nu e destul de atrăgător. Țara s'a săturat de Apponyi, Kossuth, Andrassy et comp., cari și ei aveau partid „național“ și n'au isprăvit, n'au lucrat nimica. Noi voim „muncă“, muncă și eară: muncă, prin urmare hai să ne numim altcum decît kosutiști, care acest „cuvînt“ nu l'au avut în program, zicea vulpoiul Tisza. Și pe cum la început toate să implineau după dorința lui, botezatu-sa și partidul după pofta inimii lui, puindu-i-se numele: partidul național al *muncii* (Nemzeti munkapárt).

Pretutindenea pe unde umbla Tisza la corteșit nainte de alegeri, tot cu „muncă“ să fălea. Auziseră și Românii de vestea lor, și cu zîmbet căznitor pe buze, ziceau țaranii noștri: da cine-or mai fi și ăia, de să fălesc așa că ei sunt „mîncă-partă“. Le-o credem noi și fără să se joare. A „munca“ vreau eu a muncii! — Și iată că vorba Românului de data asta n'a dat greș cu prorocia lui: De cinci luni e noul partid cu guvernul Khuen la putere, și ce s'a lucrat, ce au

„muncit“ cei aleși prin „voința curată“ a poporului?

Au „odichnit“ și iară au „odichnit“! Altceva zău că nici nu ai ce spune despre noua dietă.

Iată de pildă, ce scriu și foile maghiare despre cea mai nouă ședință a dietei:

„După o pauză (odichnă) lungă, Joi, zice ziarul „Az Est“, a ținut dieta ședință în care a hotărît că să „odichnească“ mai departe. La spatele guvernului e mulțime uriașe (partid mare) și totuși atîta e de neputincioasă dieta, că în cinci luni de zile *nici o amărită de lege nu a putut desbata!* Obstrucție nu este ca să împedecă dieta în lucrare și e o mare rușine pentru dietă, că dacă s'a adunat acum iară, după o pauză (odichnă) îndelungată, președintele a fost silit s'o spună pe față, că de aceea nu să pot ținea ședințe, fiindcă guvernul *n'are nici un proiect (plan) de lege* pregătit de adus pentru desbatere naintea dietei.

Ca și cînd n'ar găsi nimic de lucru noul guvern și prea mărta dieta.

Pentru atîta „muncă“ nu era lipsă să se mai ostenească pe la alegeri Dl Tisza. Acolo sunt mă rog nu mai puțin decît 1500 de treburi (cauze) care toate așteaptă deslegare „grabnică“, unele de ani de zile, și dieta totuși nu are ce lucra...

Astfel grăește o gazetă a lor... Noi, ce să zicem alta, de cit că vai și amar de țară cu „părlămeanurile“ noastre în care deputații n'au altă chemare decît să deie cutărui alegător „*crîșma fagăduită*“, altuia să-i „iee dreptul de crîșmărit“; pe unul să scrie j u d e l u i „să'l „săreze“ cu cea mai aspră pedeapsă“, de altul să se igrinjească să nu moară de foame, etc.

Dietă de frunte, a „muncii“, nu-i vorbă.

Zborul Vlaicu.

Cetim în ziarele din București aparute Luni în săptămîna de față:

Pe un timp neprimicios a avut loc eri după amiază, la hipodromul dela Băneasa, adunarea pusă la cale de ministerul de războiu, în onoarea întiiului nostru zburător și inventator, inginerul Aurel Vlaicu.

Toată ziua de eri a fost posomorită, cerul încourat și un vînt puternic făcea să se creadă că zborurile vor fi amîinate. Totuși drapelele roșii cari fălăiau la hotelul Bulevard, la teatrul național și la palatul funcționarilor publici, vesteau că zborurile să vor face.

De la orele 1 d. a. hipodromul a fost înconjurat de un cordon de de soldați. Paza punctelor mai îndepărtate era făcută de cavalerie (călăreți) iar ordinea în lăuntru hipodromului era făcută de jandarmi.

Din pricina timpului urît n'a fost însă atîta lume, cîtă ar fi trebuit

să fie. În lăuntru erau vre-o 4000—5000 de persoane, iar la tribune mai puține. Între cei ce au fost eri la sărbătorirea lui Vlaicu, însemnăm pe dnii gen. Georgescu, gen. Aslan, Al. Cotescu, prințul Bibescu, dna și d. Jean Camarașescu, dna i. d. N. Butculescu, colonel Gherea, col. Iliescu, Cerchez, col. Basarbescu, dna și d. Emil Petrescu, Pătrascanu, lt.-colonel. Manolescu Mladian, maior Mihailidi, etc.

La orele 4 și jumătate au sosit AA. LL. RR. Principele Ferdinand, Principesa Maria, Principesa Elisabeta și Principele Carol, însoțit de principele de Beutheim, lt.-col. Greceanu și dna Greceanu.

Familia princiară a luat loc în loja regală.

La orele 4 și jumătate, deși vântul era tot așa de puternic, — Vlaicu după ce-și cercetează mașina care să afle așezată în mijlocul ariei, să urcă în nacelă, pentru a face un zbor de încercare.

Motorul e pus în lucrare și după un minut mașina pornește. După ce lunecă pe pământ vre-o 30 de metri, mașina să ridice mărtașă în aer, în mijlocul uralelor mulțimei. După un zbor de un kilometru în linie dreaptă, Vlaicu să lasă jos. Mașina e adusă napoi la punctul de plecare.

Vântul a mai scăzut și Vlaicu e încântat de felul cum slujește motorul.

— Am să fac acuma un zbor frumos, spune el, și într'adevăr s'a ținut de cuvânt.

La orele 4 și 51 de minute. Vlaicu să ridice cu mașina în aer și îndeplinește un zbor strălucit de 12 minute, la o înălțime de 60—100 metri.

Publicul privește plin de plăcere, și când Vlaicu să dă jos, îi face ovațiuni.

După câteva minute, la 5 și 9 minute, el face un al treilea zbor, ridicându-se la peste 100 metri. Dela înălțimea la care se află, trecând deasupra tribunelor, Vlaicu dă drumul la o mulțime de flori pe care le aruncă pe jos. Publicul aplaudă și Vlaicu răspunde făcând semne cu mâna și cu bereta.

După 9 minute, adică la 5 și 18 minute, el să lasă jos, fiind din nou primit cu plăcere de public.

Strigăte de „Trăiasă Vlaicu“, răsuna pretutindeni.

Principele Ferdinand și Principele Bentheim, vin și la locul de coborire.

Vlaicu e viu felicitat și se întretine câteva minute cu înalții sei oaspeți

Peste tot sborurile de eri ale lui Vlaicu, au fost din cele mai strălucite și publicul a plecat foarte încântat.

— Precum aflăm dl inginer Vlaicu a dat de știre iubitorilor săi prinți la Bințiți (Îngă Orăștie) încă zilele astea, doar pe de Duminică o săptămână, vine acasă. E camna prea tirzie, cu vremi plo-

ioase și zile reci, — nu mai pot face producții de zbor.

La primăvară apoi, după ce vor fi sosit zilele frumoase, va veni să facă câteva producții de zbor cu mașina sa în câteva centre mai românești din Ardeal și Ungaria, ca la Orăștie, Sibiu, Brașov, Arad.

Să-l vedem venit cu bine!

NOUȚĂȚI

Tăiat de trenul ministrului Zichy. Luni în 31 Oct. a sosit la Orăștie ministrul de culte Zichy cu tren deosebit al său. Trenul ne-având loc potrivit de stat în gara Orăștiei, a plecat napoi să se adăpostească în Piski. Când a fost în apropiere de Spini, un flăcău român, *Mihai Riposin*, tiner de 21 ani, trecea cu carul cu boii peste șine, *căci rampela opritoare nu au fost lăsate în jos.* Fiind în cale tușișe de aici, el n'a văzut trenul ministrului ce venea repede. Chiar când era pe șine, mașina l-a izbit. *ucisind amândoi boii și pe feciorașul ce-i mina, căruia i-a zdrobit capul de tot și i-a rupt un picior.* E singurul copil al unui tată de 60 ani.

După mărturisirea cantonierului (boactărului), el, cantonierul, *n'a primit signal dela gara din Orăștie, că trenul vine napoi, și nici barierele (opritorele) nu le-a lăsat jos* stația ce avea s'o facă! Așa că vina nu e deloc a tinerului nenorocit.

Cantonierul a dat deloc știre telefonică la gara din Orăștie și de aci autorităților (deregătorilor) din oraș, totuși nici Luni, nici Marți, nici Mercuri, până la amiază, *n'a ieșit comisia la fața locului*, deși să dase poruncă ca să fie toate lăsate acolo așa cum sunt. Și a stat nenorocitul trup al tinerului și al boilor 3 zile în câmp deschis, și nici Mercuri onoratele deregătorii n'aveau gând să iasă la fața locului, decît după-ce a venit omul cu nenorocirea și a cerut intervenirea unui avocat! Numai atunci s'au mișcat, și a treia zi după amiază au ieșit de au luat protocol și au tăiat doctorii pe nefericitul june.

„Bud. Hirlap“ din Pesta și alte foi din capitală, publică minciuna, că tinerul valah s'a băgat cu puterea pe sub bariere și că un tren de povară era cel care l'a omorât.

Adevărul e care îl scriem noi!

COLERA

Vre-o câteva zile încetaseră știrile despre coleră.

Din toate părțile să spunea că colera a dat napoi, când iată că, cu începutul lui Noemvrie începe de nou a băga spaimă în oameni. Să scrie că în 31 Oct. colera a fost descoperită în comuna Dornand (comit. Heveș) unde era aproape de-o săptămână incubată, dar fiindcă bintuea numai între țigani, a rămas nevădată în seamă. Intr'o săptămână au murit

opt țigani de coleră. În ziua dinții 1, a doua zi 3, apoi tot câte unul pe zi, și mai sunt 5 bolnavi.

În 1 Noemvrie s'a întâmplat în Rastina-pusta (comit. Baciu) 1 îmbolnăvire, 1 moarte; în Baciulaca 1 caz de moarte și în Jablea 1 îmbolnăvire.

Bulgaria se întărește. Din Sofia vine știrea că ministrul de războiu al Bulgariei a cerut în cheltuielile anului viitor șase milioane franci pentru întărirea cetăților Plevna, Sumla și încă alte două cetăți. Să zice că „împrieteniirea“ militară dintre România și Turcia ar fi împins guvernul bulgar la repararea și întărirea fortărețelor.

Moartea episcopului rom.-cat. din Calocia. Vinerea trecută a murit pe neașteptate episcopul din Calocia. Mai de multă vreme să simțea bolnav. Nimeni nu credea însă, că moartea să-i sosească așa de repede.

Sara la 7 ore, pe când tocmai asculta dările de seamă a secretarului său, i-s'a făcut rău și s'a sculat de pe scaunul pe care ședea, dar ne mai avînd putere de loc, a căzut îndărăpt și a fost mort. Medicul, care era de față, l'a luat îndată în îngrijire, dar numai atât a putut arăta, că a murit de dambă (gută).

Impotriva mașinilor de zburat.

Decînd întîiul om a străbătut vazduhul, oamenii mereu să frămîntă cu gîndul, că oare ce să va alege de popoarele ce poartă de acum înainte războiu unele cu altele, dacă cu ajutorul balonului și a mașinei de zburat fiecare va fi în stare a să ridice asupra oștirii celuilalt și i-o va șpiona și i-o va putea nimici mai ușor.

Să vestește acum, că un ofițer francez ar fi găsit leac și împotriva mașinilor de zburat și a baloanelor, și iată cum; A făcut o armă, în formă de lance, pe care aruncîndu-o de pe o mașină de zburat, sau de pe un balon, pe o altă mașină de zburat, sau pe un alt balon, ce plutește de desupt, se va putea sparge învelitoarea aceluia (a balonului) și izbîndu să de trupul mașinei ori a balonului, va face să explodeze cu foc o bombă, ce să ține de acea săgeată, și va aprinde apoi gazul balonului și astfel îl va nimici!

Din Paris să scrie, că s'au făcut mai multe probe în felul acesta, de pe renumitul turn *Eifel*, cari au reușit deplin.

20.000 cor. pentru spitalul ce să va clădi în Hațeg. La congregația de săptămîna trecută a comitatului nostru, fișpanul Ladislau Mara în vorbirea de deschidere a spus între altele, că un domn care însă nu vrea să i-se știe numele, a trimis la adresa d-sale 20.000 cor., pe cari el, fișpanul, să le întrebunțeze, după cum va afia de mai bine, pentru vre-un așezămînt de obște, folositor. Fișpanul a spus că

folosindu-se de dreptul său, dă suma asta pentru un spital ce să va zidi în Hațeg.

Logodnă. Dșoara Elena Ungureanu și dl Ilie Oravițanu, fidanțați. Oravița, Ciclova-mont.

Estrasele de botez din dieza Aradului, precum scrie „Biserica și Școala“ din Arad să tipăresc prin tipografia străine, cari fac curat batjocură din frumoasa noastră limbă românească, și unii preoți scriu datele în estrase ungurește.. Frumos de tot! Și e și mai frumos că chiar foaia *oficioasă* a diezei aduce știrea aceasta, și e silită a certa pe prea „patrioticii“ preoți.

Corabie scufundată. Îngă Punta Grachine (spre America) explodînd (spărgîndu-să prin aprindere) căzanele corăbiei Chiriqui, s'a scufundat. Toți cei de pe corabie, era corabie de mărfuri, cu puțini oameni pe ea, — au fost mîntuiți, numai un biet mașinist n'a putut ieși și n'a putut fi scos de soții lui. S'a pierdut și el cu corabia pe care o slujise.

Vedere frumoasă la o alergare de cai. Îngă Paris fiind zilele acestea o mare alergare pe întrecere cu cai, unul din cei mai meșteri călăreți, jockeyul Chappman, și-a pierdut viața. Calul lui s'a împedecat și călărețul lui a căzut de pe el așa de nenorocit, că și-a rupt spinarea în două! Îndată a murit aci pe loc. Publicul s'a depărtat foarte înfiorat dela grozava vedenie.

Înșelătorie la tribunalul din Pesta, cu timbre. Un ofițer al tribunalului din Pesta cu numele Iuliu Handa, a fost descoperit zilele acestea, ca vînzător de timbre (ștempele) falze. Handa își făcea timbrele la fabricanții de timbre din alte țări. După cum însuși a recunoscut, până acuma ar fi păgubit statul cu peste *sece mii* coroane. S'a pornit cercetare. Să crede că a înșelat și mai mult, decît mărturisește.

Furt de 16 milioane. Din Petersburg să scrie că inginerul A. Alexandrow consilier de stat și directorul liniei ferate „Volga-Bugulma“ (Rusia), a fost arestat din pricină că nu și-a dat la timp socotelile, și s'a pornit cercetare împotriva lui. Comisia cercetătoare, căutînd toate scrisorile și hîrțile de dovezi, a găsit că dl director, nu mai puțin decît *16 milioane* băgase în buzunar ș'acum era chiar gata de drum — spre America. Cu 16 milioane i-să plătea.

Ucigașul Reginei Elisabeta, anarchistul Luccheni, care în anul 1898 cu o lovitură de pumnal puse sfîrșit vieții împărătesei regine, după ce 12 ani de zile suferi chinurile temniței, își puse însuși sfîrșit vieții sale. Într'una din zilele trecute s'a spînzurat de grătelele de fer ale ferestrei sale, și pe cînd au dat de el paznicii, era mort.

Din privilegiul acesta să vorbește iarăși despre ucigașul Luccheni. De naștere e Italian, copil bastard. Mamă-sa, fată tină, fugise cu un om stricat în Paris și aici s'a născut Luccheni. Ca băiat învăța foarte

bine și toți legau mari nădejdi de el. Viața fără de căpăți a mamei sale însă, a avut rea înflurire asupra moravurilor tinărului copil, din care, lipsit de creșterea și paza bună a unei mame cinstite, s'a ales un stricat, ajuns anarchist și deja la vîrstă de 21 ani, ucide pe regina Elisabeta. Luccheni e cunoscut ca unul dintre cei mai încarnați „anarhiști“ (potrivnici a rînduelii de azi din lumea unde trebuie să te mai și supui unor altor legi, făcute din voia obștei spre paza obștei). Cîte chinuri n'a fost în stare să rabde, și din el nu s'a putut scoate un cuvînt macar, în ce privește tovarășii săi. Acum după o întemnițare de 12 ani, să săturase și el de viața mizerabilă de rob. Cadavrul lui a fost tăiat de doctori și găvălia li va fi cercetată cu de-amănuntul, doar vor putea ghici din plămădirea creierilor lui, ceva nou și necunoscut până acuma, că prea om neobicinuit a fost anarchistul Luccheni.

Dr. Teodor Mihali fiind zilele acestea prin România din preună cu dna, a fost primit în audiență la M. S. Regele Carol care a poftit apoi la dejun pe fruntașul ardelean în Castelul Peleş.

Stîncă rostogolită în calea trenului. — Pe linia ferată de pe Murăș, între Ratoșnia și Palotailva, pe unde drumul de fier trece printre stînci, s'a prăbușit zilele acestea un colț uriaș tocmai pe cînd era să treacă pe acolo trenul de 7 ore dimineața. De oarece trenul intrăzise cîteva minute, nenorocire nu sa întimplat. A trebuit să stea însă pe loc trenul aproape două ore, până s'a curățat linia.

Noua bancă românească de asigurare, după cum a hotărît direcțiunea „Solidarității“ în ședința sa dela 30 Oct., să va înființa în Sibiu. Capitalul băncii e de un milion cor. Numele băncii va fi „Fortuna“, (cuvînt latinesc care înseamnă „Norocul“). Să fie în cîas cu noroc!

Cîmpuri de aur în Australia. În Australia au fost descoperite zilele aceste în apropiere de Southern Cross, în Poosing, cîmpuri întregi cu aur, pe o întindere foarte mare. Cei ce au ajuns a avea șurfuri pe aceste locuri, zi și noapte sapă și caută după vinele de aur cari sunt de-o lungime și grosime ca nițăeri până acum. E mare năcazul însă că pe întreg teritoriul cu aur nu să găsește un strop de apă. Proprietarii băilor voesc să aducă acum apa de departe prin țevi, pentru spălarea aurului și alte trebuințe.

Intrecere cu mașini de zburat. Din New-York să scrie că „zburătorul“ renumit Graham Wright a chemat la întrecere de zbor pe Moissant un meșter descoperitor și mînuitor de mașină de zburat. Moissant a primit, și amîndoi au pus cîte 10.000 dolari ca prinsoare. Întreagă grămada de aur va fi a celuiuia, care va birui pe celalalt în zbor! Amîndouă mașinile vor trebui să aibă motoare pe o formă de puternice. Vor zbura din parcul Belmont până la statua libertății din New-York.

Un nou comet ce să mișca în dreapta și 'n stînga pe bolta cerului, spre răsărit, s'a văzut în 26 Oct. seara la 8 ceasuri din comuna Besdan (comit: Bács-Bodrog). Cei ce au văzut steaua aceasta, spun despre ea, că era de-o lumină orbitoare și nu sta o clipă în loc, ci să legăna într'una, cînd la dreapta și stînga, cînd în sus și'n jos, pe bolta cerului întunecat. Coadă ca cometei n'a avut. După o jumătate de oră a pierit de pe cer frumoasa stea.

Averea unui prinț Heitată. Nu numai la casa săracului vine hîdul de esecutor, ci dacă minte nu'i, și la ușa domnilor mari, și la prinți bate uneori. Iată ce-a pătît mai zilele trecute prințul Thum-Taxis Egon Micșa, care avea avere de 3400 iugăre, și castel frumos în Baltavár. Creditorii prințului au cerut licitare pe întreagă averea lui, căci așa de tare să îndatorase bietul prințisor, că nici cametele după împrumuturi nu le mai putea plăti. Licitarea s'a ținut în Vasvár și averea a fost cumpărată de groful Károlyi Imre cu 1700.000 coroane. Tot deodată i-s'a vîndut prințului și moșia din Parcod, pe care a cumpărat-o baronul Guttmann Vilmos pentru 280.000 cor. tot, asemenea și mișcătorul în valoare de sute demii, și — datoriile prințului nici acum nu sunt de tot și toate plătite. Bani nu s'au ajuns, căci numai la „Pesti Magy. Kereskedelmi Bank“ a fost dator domnișorul 1.600.000 cor.

Cununie. Dșoara Emilia Herlia și dl Nicolae Popovici iun. Inv. își vor serba cununia religioasă **Duminică, în 7/20 Novembre a. c.** la oarele 5 p. m., în biserica gr.-or. din Vinerea!

— **Dl Alexandru Josan, m.** măsar din Hărău își sârbează cununia cu dșoara Lucreția Cioca în biserica gr.-or. din Șibot, **Duminică în 6 Novembre n. a. c.**

Noroc și fericire!

„**Luceafărul**“, cea mai bună revistă românească din Ardeal, să află de vînzare la „**Librăria Națională**“ în Orăștie. Prețul unui exempl. 50 fileri.

— **Tot aici să vinde și „Neamul Românesc“**, foale politică și literară bineîntocmită a dlui Nicolae Iorga, profesor de universitate în București și deputat în camera română. Prețul unui exemplar 15 fileri.

Pentru nenorocii din Bănat au intrat la ministerul de interne mai nou, următoarele sume: Comitatul Bistrița Năsăud 1000 cor., comitatul Zolyom 674 cor. 52 fil., comitatul Sabolciu 375 cor. 10 fil., din lista fibirăului din Seranci 249 cor. 10 fileri., din lista preotului gr.-cat. din Istancio, Ioan Testori 53 cor., din lista preotului gr.-cat. Ioan Mitrușca 5 cor. 60 fil., Societatea tinerimei com. din Györ 50 cor. La olaltă 2407 cor. 32 fil. De tot au tnatră până acuma la ministeriu 377.795 cor. 48 fil., pentru nenorocii din Bănat.

Deputat osîndit la 8 zile temniță, pentru „vătămarea Regelui“. În dieta trecută era un deputat cu gura mare, renumitul **Nagy György**, care făcea de 7 ori mai mult zgomot, ca alții. Săcni era deptatul și mai ales îi plăcea să injure persoana Regelui. În cîteva rînduri a și fost tras în judecată pentru nechibznuința vorbelor sale dar a tot scăpat nepedepsit, că „cetățenii“ soți îl tot făceau scăpat.

Acum însă la o nouă pertractare, pentru niște vorbe foarte ne-săbuite la adresa Domnitorului, a fost osîndit la 8 zile arest de stat.

Vorbele pentru cari a fost pedepsit **Nagy György**, au fost rostite în o adunare a tinerimei universitare maghiare, ținută în Ianuarie a acestui an, și sunt următoarele:

„**În casa constituției maghiare iarăș au năvălit mișeii împărătești.** N'avem în istoria lumii pildă, ca să se fi purtat atît de mișelește vre-un domnitor cu un popor atît credincios lui, ca cu poporul maghiar! Noi ca națiune vom trăi cumva și de aci înainte, dar domnitorul, care n'are popor, e o caricatură bună de foile umoristice (bătătoare de jos).

„**Noi (ungurii) am fost națiune și atunci, cînd strămoșii Habsburgilor (a împăratului de acum) pășteau încă caprele.**

Domnitorul, mulțumită mișeilor ticăloși, ne-a trimis pe cap oameni, ca **Khuen-Héderváry**. Cînd am văzut omul acesta bun de compătimit, fricos și bilbăitor, l'am întreat, că n'a avut cumva împăratul vre-o slugă mai cuminte? El (Héderváry) doar e tot atît de prost, ca și stăpânus-ău!

Vorbirea lui **Nagy György** a fost scrisă stenografic (repede) de un procuror, care apoi pentru vorbe de felul acesta a pornit proces împotriva lui. Tribunalul l'a judecat acum la 8 zile temniță.

Nagy nu s'a împăcat cu pedapsa și a făcut recurs!

POSTA REDACȚIEI

Dlul V. Cr. în B. Calendare de probă, nu trimitem! Dar îl puteți vedea la **Librăria Seminarială**.

Dlul V. Cr. în Egres. De aici foile vă merg la toți trei. Vi-s'au trimis și a doua oară, în urma reclamării. Faceți luător aminte pe împărțitorul lor prin comună, să nu le dee la alții.

Dlul Susan Visalon în Oarda-desus. Ai trimis pe adresa dlui Cornel Demeter de aici o scrisoare pentru Tipografia Nouă în care ceri dela **Librăria Națională** prețuri de cărți. De ce ai încercat trei adrese într'una? De ce n'ai scris de-adreptul la **Librărie**? Și mai ales: de ce ai pus scrisoarea **neplătită**? A trebuit să napoiem noi dlui Demeter cei 20 fil. ce a plătit pentru ea. Ar fi la loc să ni'i trimiți.

Nu am scris aci acest răspuns pentru cei 20 fileri, ci pentru a fi îndrumare pentru alții, să fie cu luare aminte cînd scriu, să pună adresa bună și să plătească posta.

Dlul Mih. Căi. în C. Scrie la „Victoria“, în Arad ori la Albina Sibiu. Acolo poți căpăta mai ieștin cu anuități.

(8031) **Tr. Ch.** în P. Bani primii zilele astea i-am pus în abonament pe ju-

mătatea a doua, că acolo să vede că i-ai trimis. Ori pentru calendare?

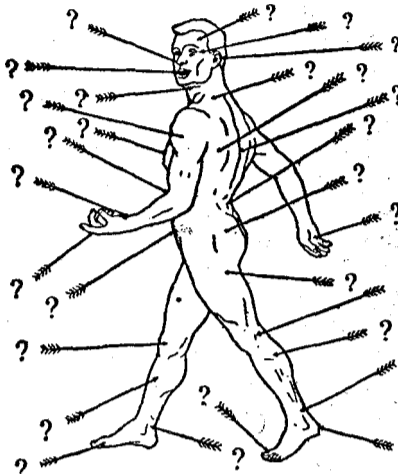
Dlul Ant. B. în II. Cîte 1 calendar, ba nici 2 nici 5, nu trimitem pe așteptare. Pe așteptare peste tot trimitem numai la vinzători de mai multe, și dintre aceia numai la cei cunoscuți de noi ca buni plătitori.

Dlul C. I. G. în B. „Cîntec de toamnă“ și „Te du“ — foarte nerecușite.

Dlul C. St. în Cluj. Pe anul 1910, ați trimis 3 cor. Ar fi de întregit la 5 cor. (Ca student o poți căpăta cu prețul scăzut.)

Te săgetează?

(842) (Ai dureri?) 2-25

I. Fluidul Elza alui Feller e, după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă: reumă (spurc), slăbie de nervi, junghieri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțea, durere de ochi, migrenă și multe nepomenite aci! **Fluidul Elza alui Feller** e folosit cu efect fără pereche la răgușală, catar, dureri de piept și gît și morburi din curent ori răceală. devărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller“. 12 sticle mici sau 6 mari ori 2 speciale, K 5, franco

II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur **Pilulele-Rebarbara** de mînat alui Feller, contra durerilor de stomac, zgîrciuri, lipsă de poftă, arsuri de fiere, greață, amețea, rigăeli, haemoroide și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa:

Eugen V. Feller, apotecar Stubica, Centrala 119 (comit. Zagrab).

Nr. 933/1910.

Publicațiune.

Comuna **Alkenyer**: (Șibot) exarrendează pe cale de licitațiune publică moara de făină numită din „Sus“ pe o durată de 3 ani începînd cu 1 Ianuarie 1911.

Licitațiunea să va ținea în 8 **Novembre n. 1910, la 10 ore a. m.**, la casa comunală, unde să pot vedea și condițiunile de licitațiune.

Prețul strigări e 3125 coroane dela care sumă să cere un vadiu 10%.

Alkenyer: (Șibot) la 20 Oct. 1910.

Primăria comunală.

A ieșit de sub tipar și să află de vînzare:

„Calendarul Național“ pe 1911.

E fără păreche între Calendarele române dela noi Prin mulțimea chipurilor sale minunate, și cari nu să pot găsi nicăiri aiurea, „**Calendarul Național**“ de pe 1911 e cel mai frumos și mai interesant între toate Calendarele românești!

Vezi cuprinsul lui în numărul trecut.

Prețul lui.

Scosînd noi **Calendarul** acesta dstan și mai mare ca anul trecut cu 20 pagini depline, și mai bogat ca ori-cînd în chipuri neîntrecute de interesante, și împodobindu-l cu o cuperă frumoasă și scumpă, — am fost siliși a-i urca prețul cu 2 cr. (4 fl.). Să vinde dar dstan cu 40 fl.

La 10 exemplare plătite deplin, să dau două pe de-asupra și să tri-franco (posta plătită) acasă!

Cei ce cumpără 15-25 ex. le căpăta cu 14 cr. (28 fl.), dela 25 în sus, cu 12 cr. (24 fl.) unul, — trimise franco (posta plătită de noi!).

FĂRĂ BANI NAINTE TRIMIȘI NU SĂ DAU. Abatere să poate face numai rar, cu oameni nouă bine cunoscuți din anii trecuți ca plătitori cinstiți, sau cu abonenți vechi și bine plătitori ai noștri. Altoru nu!

Sau tîpărit numai un număr restrîns, cit știm că să trec repede. Cei-ce doresc a le avea, să grăbească, că să nurdămină fără ele. Mai tîrziu nu să pot tîpări altele!

Trimiteți banii la:

Admin. „**LIBERTATEA**“ Orăștie (Szászváros).

Cărți pentru popor.

În „Librăria Națională” dela Orăștie, să pot procura cele mai alese și plăcute cărți de cetit, de ale scriitorilor români cei mai de frunte, cum și străini. În deosebi recomandăm următoarele cărți foarte frumoase, scrise pe înțelesul tuturor, cari adevă, de pot fi gustate de cetitorii din păturile inteligente, tot așa pot fi cetite cu bine și cu plăcere de ori care om din popor:

Delavrancea: Intre vis și viață, cor. 3—	3—
V. A. Ureche: Legende române (vol. mare)	3-50
Gorun: Robinson în Țara românească	1—
Coșbuc: Fire de tori (poezii)	2-50
„ Balade și Idile (ediție fină)	3—
„ Războiul pentru neamul românesc	—95
„ Povestea unei coroane de oțel	1-50
„ Căntece de vitejie	1—
Cujbă: Povești	2—
Smara: Corbul cu pene de aur (pov.)	2-50
Dauș: Dușmanii neamului (roman)	2-50
Goga: Poezii	1—
„ Ne chiamă pământul	2—
Vlahuță și Coșbuc: „Carte de cetire”, o minunată culegere de bucăți literare! 1 cor.	1—
Xenopol: Războiul între Ruși și Turci, 3	3—
Speranță: Anecdote	2—
Bălcescu: Istoria Românilor	1-50
Eminescu: Poezii postume	1-50
Ispirescu: Legende (povești minunate)	1-50
„ Poveștile unchiușului sfânt	1-50
Adam: Pe lângă vatră	1-50
„ Năzuinți	1-50
Ciocirlan: Pe plai	1-50
Delatissima: 100 Basme	2-50
Dragoslav: La Han	1-50
Const. Hodoș: Martirii, roman din viața Românilor din Zarand	1-50

R. Rosetti: La capătul pământului	2—
Sadoveanu: Dureri înăbușite	2—
„ La crisma lui Moș Prețcu	2—
„ Pov. căprar. Gheorghită	2—
„ Povestiri alese	2—
și toate scrierile lui Sadoveanu!	
Sandu-Aldea: Cărticica plugarului	0-50
„ Sfaturile unui plugar	0-50
„ Drum și popas	1-25
„ Două neamuri	1-50
Slavici: Nuvele vol. I. și II. cite	1-50
„ Povești	1-50
Vlăhuță: România Pitorească	1-50
„ Poezii	1-50
Biblioteca copiilor, cite 10 fileri broșura.	
Din toate cite ceva	80 fil.
Preumblări prin Asia și Africa	1-50
Stanley în Africa	1-50
Bolintineanu: Legende	0-50
Paremiile lui Solomon	—40
Cazaniile lui Varlaam	—95
Caravian: Povești de pretutindeni	1—
Fabulele lui Esop	0-60
„ de Sion	0-60
Reteganul: Povești Ardelenești	2-50
Robinson Crusoe	0-70
Halima (1001 nopți) 4 volume, cite	1-50
Inimioara, culegere de poezii	0-60

Și alte multe cărți cu poezii, nuvele, povești, versuri populare și religioase, — să capătă în Librăria naț. dela Orăștie.

Să trimit ori-unde în țară, după primirea prețului. La fiecare cerere să se alăture și bani de porto (plata poștei). Anume cei-ce cer o carte două, să alăture cam 10 fileri de una pentru postă. Cei-ce cer mai multe, de li-să face pachet de postă, pot să trimită numai prețul cărților și posta și-o vor plăti la scoatere.

Tot aci: Cărți pentru școli, hirtie, caete, tăblițe și celelalte toate pentru școli; apoi: Călămăre, cernele, pene, ceruze, și altele, pentru scris. Hirtii de epistolă, simple și fine. Ilustrațe foarte frumoase; icoane sfinte și tablouri naționale!

Arangez biblioteci întregi de nou, pe ales, biblioteci mici pentru privați, ori mai bogate pentru școli și comune!

„Librăria Națională”
S. Bornemisa.
în Orăștie (Szászváros).

(871) 3—3 MEDIC UNIV.

Dr. Oscar Leonhard

specialist în în morburii de stomac, și a organelor de mistuire și de prefacere peste tot a materiilor hrănitore, — ordineză în Sebeșul-săsesc (Szászsebeș), piața mare Nr. 9.

Atențiune!

Să atrage atențiunea asupra noului depozit de spirt din Orăștie, — unde să poate căpăta cel mai ieftin și nefalsificat Spirt, precum și Licuieruri, Vinuri, în detalii și în mare! (844) 5—12

Fritz Chrestel
în Orăștie, Piața poliției.

SĂ CAUTĂ

unul ori doi morari isteți de cu praxă bună pentru morile de făină cu două și trei petri, așezate din sus de Hunedoara, pe apa Cernii.

Venit: întreținere la moară, drept de a-și ține porc și galițe și venit în bani de 40—80 cor. la lună.

Cei ce doresc să ocupe aceste slujbe să scrie cu grabă la

banca „AGRICOLA”,
Hunedoara-Vajdahunyad.

AVIZ

In 8 Novembre st. n. la 9 ore a. m. să licitează moara com. de dat în arindă din comuna Căstău.

Doritorii de a o avea să se adreseze cancelariei com. în Căstău (Kaszto) u. p. Szászváros.

(873) 2—2 Antistia comunală.

Mare tîrg de stofe și de mătăasă!

în prăvălia de modă de dame alui **MATEI WEINER**
Budapesta, VI., Andrassy ut 3.
Noutăți de modă de toamnă și de iarnă.

Calitatea cea mai bună!
Prețurile cele mai ieftine!

Să binevoiască fiecare doamnă a-mi cere marea colecție de modele, care conține în număr bogat cele mai frumoase stofe, cartoane de spălat, catifele și mătășuri. Colecția de modele e trimisă gratis și franco, dacă mi-o cere cineva și dacă-mi scrie, că dorește modele mai ieftine, ori mai fine! Din marea mea magazin amintesc următoarele obiecte de reclamă, pe cari le pun în vânzare, și anume:

Flanel-Tennis de cea mai 17 1/2—19 1/2 Cr. și mai bună calitate, metrul cu	
Flanel-Velour, calitate groasă	24—35 „ „
Flanel-Inglozezo, modele strălucite, metrul	29—35 „ „
Camgarn de modă de 120 cm. lățime, metrul	49—58 „ „
Postav pentru dame de 120 cm. lățime, calitate bună, metrul	55 „ „
Stofă de modă engl. de 120 cm. lățime, în toate colorile	65, 75, 98 „ „
Catifea pentru haine, în toate colorile, calitate bună, metrul	65, 85 „ „
Mătășă-Pongie, în toate colorile, metrul	68 „ „
Mătășă-Taffeta, în toate colorile, metrul	85 „ „
Mătășă pentru bluze, în toate colorile, metrul	88 „ „
Mătrăse, mătășă ce să spală pentru fructe și pentru căptușală șab, în toate colorile, m.	75 Cr.

Mare alegere în stofe engleze și franceze pentru costume, în broderii, pedana pe vestiminte, vesalari și țesutul de obiecte necesare doamnelor.

Grăbiți deci, și-mi cereți din vreme colecția de modele.
(835) 2—8
Comanda peste 30 cor. expedit francat.

ALTOI DE VIIE AMERICANĂ

splendid dezvoltate, cu rădăcini, soiurile cele mai distinse, atât pentru struguri de masă (admirabil articiu de vânzare!), cât și soiuri de vin: rizling, mușcateler, etc. —

să găsec de vânzare în pepiniera de vițe de viie nobilă dela **DOMENIUL ROMÂNESC**

DIN BOBALNA

lîngă Orăștie, proprietatea dlui Dr. AUREL VLAD.

Pentru toamna de față și pentru primavară, are la îndemână jumătate de milion altoi, tot soiuri alese!

Deși peronospora a potopit în anul de față pe alocurea școli întregi de altoi, la Bobilna, fiind foarte bine grijite, nu le-a făcut nici o stricăciune, altoile sunt foarte frumoase și pline de viață!

La cerere, să trimit Catalogul cu prețuri și îndrumări practice!

Adresați-Vă cu încredere deplină la:

„DOMENIUL DIN BOBILNA”

a dlui Dr. A. Vlad: Băbolna, u. p. Szászváros.

NB. Pentru viierii din Ardeal e îndeosebi cel mai potrivit izvor de cumpărat vițe de viie, fiind vițele din pepinierele dela Bobilna crescute și deprinse cu clima deluroară ardelenescă. La șes, firește, îi priește cu atât mai ușor. (832) 8—

(860) 2—2

Moșie de vânzare.

În comitatul Hunedoara la loc favorabil, aproape de oraș și drum de fer, la loc șes, să află de vânzare o moșie comasată de peste 180 jugăre catastrale împărțite astfel:

- 40 jugăre cu pădure de stejar bună, care, curățindu-să pădurea, ar fi bun loc arător.
- 30 jugăre fină de vite (luncă) de cel mai bun.
- 20 » pășune foarte bună.
- 40 » arător foarte bun, clasa II.
- 50 » arător clasa I., cel mai bun.

Total 180 jugăre.

Fîntină cu pompă și vâlău mare de peatră, grajduri pentru vite și locuință pentru servitor.

Prețul 93.000 coroane.

Doritorii de a cumpăra, să se adreseze la Admin. foii.

Publicare.

Din partea biroului Corporațiunii grănițerești din Dobra să aduce la cunoștință, că pe calea licitațiunii publice să va exarinda cu datto de 15 Novembră n. 1910 dreptul regal de tîrg (stringerea de vamă la tîrguri de țară și de săptămînă) pe durata de 3 (trei) ani, începînd dela 1 Ianuarie n. 1911 până la 31 Decembrie n. 1913.

Condițiunile de licitațiune să pot vedea în cancelaria Corporațiunii dela ziua publicării până la ziua de licitațiune.

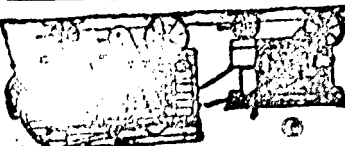
Dobra, la 24 Octomv. n. 1910.

(874) 2—2 Biroul Corp. grănițerești Dobra.

THE CAMPBELL

Fabrică de motoare cu renume universal lîferează cele mai bine construite și durabile

MOTORE și de benzin
LOCOMOBILE oleu brut
gaz și gaz sugat.

Lucrarea cea mai ieftină și cea mai sigură. Prețuri foarte favorabile. Garanție în toată privința!

841 Reprezentant general: 7—26
Victor Korányi Budapest
VI, Lipat Ferenc-tér 9.
Telefon 64—64.

Mare surprindere!

Ocazie defelul acesta numai ai în viața! 600 de obiecte numai cu 4-20 K.

1 orologiu de precizie aurit, cu lanț, pentru care să dă garanță de 3 ani, o cravată elegantă, de mătășă, la modă, 3 batiste, 1 strălucit inel pentru bărbați, cu peatră scumpă imitată, 1 garnitură de podoabe femeiești elegante, 1 frumos collier de margaritare orientale, podoabe femeiești la modă, cu copcii libere, 2 brațare elegante, 1 păreche de cercei frumoși cu copcii libere, 1 minunată oglindă de buznar pentru toaletă, 1 portofel de piele, 1 păreche de botoni pentru manjete din aur double de 3 grade, cu copcii libere, 1 foarte elegant album pentru ilustrate, cu cele mai frumoase regiuni ale lumii, 3 obiecte comice, bune de distracție pentru tineri și bătrîni deopotrivă, 1 carte practică pentru corespondență de dragoste între dame și domni, 20 de obiecte de corespondență și mai mult de 500 de obiecte necesare într'o casă. — Toate acestea, cu toete că ceasul singur plătește suma aceasta de bani, se pot căpăta numai pentru 4 cor. 20 fl. Obiectele să trimit cu rambursă ori cu trimiterea înainte a banilor pe adresa: (869) 1—1

Wiener Central-Versandhaus

P. LUST, Krakau nr. 394.

N. B. Cine comandă 2 pachete, capătă rabat un briciu englez prima. Pentru cel necorăspunzător, banii se retrimite!